

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інженерної механіки

Кафедра екології та біологічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інженерної механіки

В.П. Олександренко

2020

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Ландшафтна архітектура**

Освітньо-професійна програма **Архітектура та містобудування**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Викладач	Шевченко Сергій Миколайович
Профайл викладача	
E-mail викладача	sheva911@ukr.net
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6145
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	очні: 1 корпус, викладацька кафедри екології та біологічної освіти; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисциплін		Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
В	3	5	4	120	51	34		17	69			+	

Зав. кафедри екології та біологічної освіти

Н.Г. Міронова

Гарант освітньої програми

В.В. Смоляк

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Ландшафтна архітектура» є вибірковою для професійної підготовки бакалаврів архітектури та містобудування і вивчається протягом одного семестру. Головна задача вивчення дисципліни – прищеплення студентам практичних навичок рішень питань формування комфортного міського середовища з урахуванням природних елементів. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання.

Під час викладання дисципліни використовуються такі методи і технології навчання: словесні (лекція, пояснення) з використанням і мультимедійних засобів; наочні (демонстрація презентацій); практичні (виконання практичних робіт); проєктні технології (виконання частково-пошукових проєктів); інформаційно-комунікаційні технології (мультимедійні, інформаційна система MOODLE, сучасні мобільні засоби комунікації); самостійна робота (робота з літературними джерелами, ресурсами MOODLE).

Пререквізити – Архітектурна графіка і основи проектування, Історія мистецтв, архітектури та містобудування, Архітектурне проектування.

Кореквізити – Основи містобудування, Архітектурне проектування поселень та великих будівель і комплексів, Основи реконструкції.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Метою вивчення дисципліни є формування у студента фундаментальних теоретичних знань зі сфери вирішення різноманітних завдань ландшафтного аналізу та проектування ландшафтних об'єктів різних містобудівних рівнів в сучасних умовах на основі екологічного та системного мислення.

Завдання дисципліни. Головним завданням дисципліни є – прищеплення студентам практичних навичок рішень питань формування комфортного міського середовища з урахуванням природних елементів.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни має: *знати* історію і теорію ландшафтно-архітектури, сучасні тенденції розвитку української та зарубіжної ландшафтно-архітектури та її складових в системі міста, теоретичні основи і практичні методи ландшафтного проектування, методи формування ландшафту, ґрунтовані на використанні знань з дендрології, ботаніки і фізіології рослин, екології, ґрунтознавства, метеорології, квітникарства, культурології, філософії та інших дисциплін; *уміти* оцінювати історичну значимість творів ландшафтно-архітектури, *підбирати* основний асортимент рослин при проектуванні ландшафтного простору, *складати* різні ландшафтні композиції з рослинності, водних пристроїв, геопластики, малих архітектурних форм, декоративного покриття, тощо; *бути здатним* застосовувати отримані знання та навички при проведенні комплексу робіт з ландшафтного дизайну.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичної роботи*	Зміст самостійної роботи студентів	Література
1	Витоки ландшафтно-архітектури та дизайну		4	[2] с. 11-18; [5] с. 23-144
2	Особливості формування об'єктів ландшафтно-архітектури в регулярному і пейзажному стилі	Особливості формування садових комплексів країн стародавнього світу	4	[1] с. 10-28; [2] с. 18-50; [3] с. 209-213

3	Характеристика основних рослинних груп в ландшафтній архітектурі		4	[1] с. 28-35; [2] с. 51-78
4	Водні пристрої та геопластика	Аналіз функціональних й структурно-планувальних чинників впливу на формування ландшафтного об'єкту	4	[1] с. 39-45; [2] с. 78-106;
5	Малі архітектурні форми та рекреаційне устаткування		4	[1] с. 46-54; [2] с. 107-124; [3] с. 504-510
6	Особливості декоративного покриття при формуванні ландшафтних об'єктів	Аналіз художньо-образних, стилістичних, екологічних чинників впливу на формування ландшафтного об'єкту	4	[1] с. 52-55; [3] с. 510-514
7	Графічні прийоми зображення об'єктів ландшафтно-архітектури		4	[2] с. 125-131; [3] с. 223-256
8	Особливості зображення природних елементів середовища в інтер'єрах та екстер'єрах	Аналіз прототипів рішення ландшафтного об'єкту	4	[2] с. 131-154; [3] с. 223-256
9	Психологія сприйняття природних елементів середовища		4	[1] с. 55-56; [2] с. 154-161; [3] с. 223-256
10	Типологія об'єктів ландшафтно-архітектури. Фактори, що впливають на їх формування	Класифікація і нормування міських озелених територій	4	[2] с. 161-180; [3] с. 292-293
11	Композиційні прийоми проектування ландшафтних об'єктів		4	[1] с. 46-54; [2] с. 107-124; [3] с. 504-210
12	Специфіка формування малого саду як основного об'єкта ландшафтного дизайну	Рішення функціональної та планувально-просторової організації ландшафтного об'єкту. Ескізи проробки	5	[2] с. 195-216; [3] с. 346-432
13	Флорадизайн інтер'єру		4	[1] с. 60-63; [2] с. 217-230; [3] с. 346-432
14	Зимові сади та сади на дахах		4	[2] с. 230-250; [3] с. 346-432
15	Формування світлокольорового середовища в об'єктах ландшафтно-архітектури та дизайну		4	[1] с. 58-60; [2] с. 251-276; [3] с. 510-514
16	Прийоми формування природоінтегрованих будівель, інтегрованих із рельєфом	Організація елементів ландшафту як засобів формування об'єкту. Ескізи проробки	4	[2] с. 297-316; [3] с. 333-346

17	Вода як засіб формування природоінтегрованих будівель у міському середовищі		4	[2] с. 316-330; [3] с. 333-346
----	---	--	---	-----------------------------------

Примітка: * Лекції проводяться по дві години в тиждень, практичні роботи – по 2 години через тиждень

Політика дисципліни

Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні роботи виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний відпрацювати у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації.

Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними видами контролю під час вивчення дисциплін є поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, що встановлені робочою програмою дисципліни. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: захист практичних робіт; тестовий контроль теоретичного матеріалу. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі іспиту.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу оцінюється під час тестуванням, яке здійснюється в MOODLE і передбачає перевірку тестових завдань в автоматизованому режимі.

Сформованість практичних умінь оцінюється під час практичних занять. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, враховує якість оформлення протоколу практичної роботи, грамотність і ґрунтовність захисту практичної роботи, своєчасність захисту. Термін захисту практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. За несвоєчасний захист практичної роботи з неповажної причини студент за позитивну відповідь отримує оцінку «задовільно». Пропущене заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання за ваговими коефіцієнтами представлено в таблиці.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання за ваговими коефіцієнтами

Захист практичних робіт							Поточний тестовий контроль за темами							Підсум- ковий конт- рольний захід
1	2	3	4	5	6	7	T 1-3	T 4-6	T 7-9	T 10-12	T 13-15	T 16-17	Залік	
ВК: 0,5							0,5							-

Умовні позначення: ВК – вагові коефіцієнти; Т – тема дисципліни.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем

усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведено у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтерв'альна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Достатньо</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Не-зараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Контрольні питання з дисципліни

1. Яка основна мета створення об'єктів ландшафтного дизайну?
2. Як розвивалися об'єкти ландшафтно-архітектури та ландшафтного дизайну?
3. Особливості розвитку об'єктів ландшафтного дизайну у XV – XIX століттях.
4. Назвіть прийоми класифікації ландшафтних об'єктів.
5. Дайте визначення поняттю «регулярний стиль планування». Перерахуйте основні елементи регулярного прийому планування.
6. Особливості формування ландшафтних об'єктів у Стародавньому Єгипті.
7. Що становили ландшафтні об'єкти у Стародавній Греції та Стародавньому Римі?
8. Які засоби ландшафтно-архітектури та дизайну застосовувалися під час створення садів Семіраміди?
9. Що являє собою комплекс «Тадж-Махал»?
10. Чим відрізняється планувальна структура Версалю від Петергофу?
11. Дайте визначення поняттю «пейзажний стиль планування».
12. Як вирішується планувальна структура китайського малого саду?
13. Особливості створення ландшафтних композицій у китайському малому саду.
14. Як вирішується планувальна структура японського малого саду?
15. Особливості створення ландшафтних композицій у японському малому саду.
16. Що являють собою ландшафтні об'єкти у стилі «романтизму»?
17. Як класифікується рослинність і які функції вона виконує?
18. Як здійснюється добір рослинних груп?
19. Назвіть основні види рослинних груп.
20. Як формуються масиви, ландшафтні групи та солітери?
21. Що таке регулярні квіткові композиції?
22. Як формуються ландшафтно-квіткові композиції?
23. Як класифікуються водні пристрої?
24. Які водні пристрої створюються з використанням динамічного стану води?
25. Як створюються джерело та струмок?
26. Як створюються водоспад та каскад?
27. Які типи фонтанів створюються у ландшафтних об'єктах?
28. Які водні пристрої створюються з використанням динамічного стану води?
29. Як створюються декоративні басейни?

30. Як створюються плавальні басейни?
31. Як створюються водосховища і ставки?
32. Як здійснюється конструктивне рішення водних пристроїв?
33. Визначте поняття «геопластика»?
34. Які функції виконує геопластика?
35. Як виконується захисна функція геопластики?
36. Як здійснюється просторово-організуюча функція геопластики?
37. Дайте класифікацію малих архітектурних форм.
38. Які вимоги пред'являються до проектування малих архітектурних форм?
39. У чому призначення МАФ?
40. Розкажіть про малі архітектурні форми і споруди утилітарного характеру.
41. За допомогою яких МАФ укріплюють схили?
42. Опишіть малі архітектурні форми декоративного призначення.
43. Які особливості враховують до проектування лавок, столів та урн?
44. Як проектується декоративні стінки, трельяжі та перголи?
45. Які вимоги пред'являють до проектування альтанок?
46. Визначте поняття «Візуальна комунікація»?
47. Як класифікується візуальна комунікація?
48. Перерахуйте основні засоби візуальної комунікації?
49. Як забезпечується стильова єдність візуальної комунікації?
50. Охарактеризуйте призначення та способи створення садово-паркових меблів і обладнання.
51. Функціональне призначення декоративної скульптури?
52. Які стилістичні особливості формування декоративної скульптури?
53. Як найкраще розташовувати скульптуру у ландшафтних об'єктах?
54. Розкажіть про утримання МАФ протягом року.
55. Які вимоги пред'являються до розташування малих архітектурних форм?
56. Розкажіть про функціональне і декоративно-сміслові призначення декоративного покриття.
57. Дайте класифікацію дорожньо-стежкової мережі садово-паркового об'єкта
58. Які існують види майданчиків?
59. Назвіть види садово-паркових доріжок та способи їх будівництва.
60. Якими способами здійснюють будівництво майданчиків та настилів?
61. Які вимоги пред'являються до устрою декоративного покриття?
62. Які типи покриття застосовують з урахуванням функціонального призначення комунікацій?
63. Як здійснюється конструктивне рішення покриття?
64. Які типи покриття отримали найбільшого розповсюдження?
65. Що таке генеральний план ландшафтного об'єкта?
66. Як виконується дендроплан ландшафтного об'єкта?
67. Що являють собою робочі креслення?
68. Навіщо проектують розрізи у ландшафтних об'єктах? Як їх виконують?
69. Що таке макети ландшафтного об'єкту? Як вони диференціюються?
70. Що таке генеральний план ландшафтного об'єкта?
71. Як виконується дендроплан ландшафтного об'єкта?
72. Що являють собою робочі креслення?
73. Навіщо проектують розрізи у ландшафтних об'єктах? Як їх виконують?
74. Що таке макети ландшафтного об'єкту? Як вони диференціюються?
75. Які графічні прийоми застосовують для виконання об'єктів ландшафтного дизайну?
76. За допомогою яких графічних прийомів зображують дерева?
77. Навіщо необхідно виконувати перспективу або аксонометрію ландшафтного об'єкта?
78. Як впливає сприйняття форми крони дерев на психологічний стан людини?

79. Який емоційний вплив справляє колір на людину?
80. Як залежить сприйняття засобів ландшафтної архітектури та дизайну від розташування точок огляду ландшафтних композицій?
81. Якою є типологічна характеристика об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну?
82. Які фактори впливають на формування об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну?
83. Як вирішується ландшафтне оформлення малих рекреаційних територій?
84. Як вирішується ландшафтне формування поліфункційних парків?
85. Що таке ландшафтна композиція?
86. Які композиційні завдання вирішуються під час проектування ландшафтних об'єктів?
87. Які просторові масштабні характеристики застосовують у ландшафтній архітектурі та дизайні?
88. Як вирішують ландшафтне формування поліфункційних парків?
89. Які композиційні засоби необхідно застосовувати в ландшафтних об'єктах?
90. Дайте визначення поняттю «малий сад»?
91. Назвіть критерії класифікації та базові етапи формування малого саду.
92. Як створюється художній образ малого саду?
93. Особливості архітектурно-ландшафтного формування малих садів біля котеджів.
94. Як рельєф місцевості впливає на формування будівель і споруд?
95. Визначте особливості формування будівель на територіях зі схилами.
96. Перерахуйте прийоми формування природоінтегрованих будівель, інтегрованих з рельєфом.
97. Назвіть основні функції водних пристроїв в екстер'єрних та інтер'єрних просторах природоінтегрованих будівель.
98. Назвіть фактори, що впливають на формування фітосередовища природоінтегрованих будівель.
99. Які варіанти розміщення та характер взаємодії будівель та водних поверхонь.
100. Схарактеризуйте прийоми проектування природоінтегрованих будівель і споруд із використанням водних пристроїв і поверхонь.

Рекомендована література

Основна

1. Вотінов М. А. Ландшафтна архітектура : конспект лекцій для студентів 2 курсу денної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» із спеціальності 191 – Архітектура та містобудування освітньої програми Архітектура / М. А. Вотінов ; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-е вид., зі змінами. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 73 с. – Режим доступу : <https://core.ac.uk/download/pdf/228030148.pdf>
2. Крижановская Н. Я. Основы ландшафтной архитектуры та дизайну : підручник / Н. Я. Крижановська, М. А. Вотінов, О. В. Смірнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 348 с. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/52069/1/2016_%D0%9F%D0%95%D0%A7_10%D0%9F%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%2C%20%D0%92%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%2C%20%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D0%B8%D0%BD%20.pdf
3. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура: підручник / В.П. Кучерявий. – Львів : «Новий Світ-2000», 2018. – 521 с.
4. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура. Довідник термінів / В.П. Кучерявий, Р.Б. Дудин, Т.М. Левусь. – Львів : «Манускрипт», 2010. – 152 с.
5. Кучерявий В.П. Історія ландшафтної архітектури: підручник / В.П. Кучерявий. –

Допоміжна

6. Вотінов М. А. Конспект лекцій з дисципліни «Ландшафтна архітектура» / М. А. Вотінов. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 64 с.
7. Крижановська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну / Н. Я. Крижановська : Підручник. – Київ : «Ліра-К», 2009. – 218с.
8. Лазарев А. Г. Ландшафтная архитектура / А. Г. Лазарев, Е. В. Лазарева. Издательство: Феникс, 2005. – 282 с.
9. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія і практика / В.М. Гуцуляк. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 168 с.
10. Заячук В.Я. Дендрологія / В.Я. Заячук. – Львів : Апріорі, 2008. – 656 с.
11. Кузнецов С.І. Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні / С.І. Кузнецов, Ф.М. Левон, В.В. Пушкар. – Київ : Компрінт, 2013. – 256 с.
12. Кучерявий В.П. Фітомеліорація / В.П. Кучерявий. – Львів : «Світ», 2003. – 540 с.
13. Эрлер К.Т. Ландшафтный дизайн и обустройство сада / К.Т. Эрлер. – Харьков-Белгород : Из-во «Клуб семейного досуга», 2012. – 142 с.
14. Шевченко С.М. Вікові дерева в урбоєкосистемі міста Хмельницького (пошук, сучасний життєвий стан та необхідність збереження) / С.М. Шевченко, М.П. Перевозник. – Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.8. – С. 46–53.
15. Шевченко С. М. Вуличні насадження в системі озеленення населених місць України / С. М. Шевченко, С.В. Круліковський / Міжнародна науково-практичної конференції «Подільські читання» 9-11 жовтня 2018 р. м. Кам'янець-Подільський.
16. Шевченко С. М. Синантропна рослинність скельних садів міста Хмельницького / С. М. Шевченко, А. В. Паламарчук / Регіональні геоекологічні проблеми в умовах сталого розвитку. Збірник наукових праць IV Міжнар. наук.-практ. конференції (Рівне, 22-24 вересня 2020 р.). – Рівне : О. Зень, 2020. – 180 с. – С. 174–176.
17. Tal D. Rendering in sketchup. From modeling to presentation for architecture, landscape architecture and interior design. – Hoboken, New Jersey – 628 p. – Режим доступу : <https://www.pdfdrive.com/rendering-in-sketchup-from-modeling-to-presentation-for-architecture-landscape-architecture-and-interior-design-e175337534.html>